

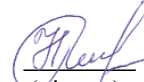

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут природокористування та
гуманітарних наук
Кафедра філософії і суспільних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОК 30 Аналітика суспільно-політичних доктрин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Шаkun Н.В.
(прізвище та ініціали)

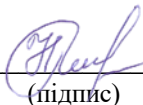
«01» вересня 2025 р.

Розробник (-и): Колєватов О.О., доцент, к.і.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри філософії і суспільних наук
(назва кафедри)

Протокол від «01» вересня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис)

Шаkun Н.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	4 рік навчання / 8 семестр ОПП «Аналітика суспільно-політичних процесів», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Колєватов Олексій Олександрович, доцент кафедри філософії і суспільних наук, к.і.н.
Профайл викладача (-ів)	https://dfss.stu.cn.ua/kafedra/komanda/komanda-kol%d1%8dvatov/
Контакти викладача	aleksk79@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Кожен має певні упередження, навіть ті, хто твердить, що вільний від будь-яких упереджень. Усе це пов'язано з тим, що кожен із нас має ті чи інші погляди на світ і на самого себе, тобто має певну сукупність ідей щодо життєдіяльності, за допомогою яких людина прагне певним чином осмислити і виробити своє ставлення (свою ідеологію) сприйняття як світу, так і самої себе. Особливе місце в структурі ідеології займає політична ідеологія, оскільки вона поєднує в собі спосіб пояснення політичної реальності і спосіб політичної дії, тобто поєднує теорію і практику, роздуми і дію, раціональні дії й емоційний настрій. Це дає людині змогу мати цілісний тип орієнтації в соціально-політичному житті.

Навчальна дисципліна знайомить здобувачів вищої освіти (ЗВО) з закономірностями виникнення та функціонування суспільно-політичних доктрин. В курсі визначаються поняття, структура та основні функції політичної ідеології, характеризуються основні політичні доктрини сучасності через призму їх історичного розвитку в XX – XXI ст., а також пояснюються причини і прогнозуються наслідки політичних змін в сучасному суспільстві. Дисципліна складається з двох модулів: «Сутність ідеології. Аналіз «класичних» суспільно-політичних доктрин», «Аналіз різновидів суспільно-політичних доктрин XX – XXI ст.».

3. Мета та завдання курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Аналітика суспільно-політичних доктрин» є забезпечення стійкої системи знань про феномен ідеології, формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо сутності, форм та причин утворення й еволюції суспільно-політичних доктрин, які сформувалися/функціонували протягом XX ст. і отримали подальший розвиток у XXI ст., а також чинників які зумовлюють їх трансформацію.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити з поняттям, структурою й функціями політичної ідеології; охарактеризувати основні суспільно-політичні доктрини сучасності через призму їх історичного розвитку в XX – XXI ст.; сформувати у здобувачів вищої освіти вміння аналізувати сучасні політичні доктрини.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути або розширити загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК16. Здатність використовувати соціогуманітарні технології для аналізу і прогнозування суспільно-політичних процесів на місцевому, регіональному та глобальному рівні.

4. Результати навчання. Здобувач має досягти або вдосконалити програмні результати навчання (ПРН) передбачені освітньою програмою:

ПРН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

ПРН11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ПРН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни ЗВО повинен **знати**:

- поняття, структуру і функції політичної ідеології;
- основні ідейно-політичні доктрини;
- особливості формування та еволюції суспільно-політичних доктрин XX – XXI ст.;
- взаємозалежність і вплив політичних доктрин на еволюцію/трансформацію політичного процесу.

ЗВО повинен **вміти**:

- охарактеризувати концептуальні характеристики основних суспільно-політичних доктрин;

- аналізувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики та кваліфікувати політичні тексти щодо їх доктринального позиціонування;
- орієнтуватися в ідейно-політичному спектрі конкретних країн роблячи ґрунтовні смислові узагальнення й висновки;
- пояснювати причини та прогнозувати наслідки політичних змін в сучасному суспільстві застосовуючи загальногуманітарні та філософські знання.

5. Пререквізити. Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін «Аналітика сучасних суспільно-політичних процесів», «Соціальна філософія» та «Політична філософія».

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
Семінарські (практичні) заняття	22
Самостійна робота	100
Всього кредитів (годин)	5 (150 годин)

Форма проведення занять – лекційні, семінарські (практичні), самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу.

Модуль 1. Сутність ідеології. Аналіз «класичних» суспільно-політичних доктрин

Тема 1. Сутність ідеології

Гене́за політичної ідеології. Розвиток ідеології та концепція К. Маркса. Удосконалення марксистської теорії ідеології (А. Грамші). Концепція неомарксистської ідеології (К. Мангейм). Розвиток сутності політичної ідеології у другій половині ХХ ст. Сутність ідеології та її призначення. Аналіз літератури та визначення ідеології в працях українських дослідників. Моделі розробки політичної ідеології. Відмінності між ідеологією та наукою. Функції політичної ідеології. Структура політичної ідеології (політичні ідеї; політичні теорії, концепції, доктрини; політичні ідеали, цінності, мрії, утопії; оцінка політичних процесів; гіпотези, гасла, програми).

Тема 2. Аналіз лібералізму та неолібералізму

Сутнісні характеристики лібералізму (індивід, свобода, раціональність, справедливість, толерантність, плюралізм, конституціоналізм, демократія). Основні принципи лібералізму. Становлення соціального лібералізму. Ознаки держави загального добробуту. Політичні ідеї представників соціального лібералізму. Розвиток лібералізму у 90-ті роки ХХ ст. – початку ХХІ ст. Передумови формування та специфіка неолібералізму. Основні ознаки та принципи неолібералізму. Нововведення неолібералізму. Політичні погляди представників Віденської (Австрійської) школи (Л. Мізес, Ф. Гаск). Політичні погляди представників Фрайбурзької школи (В. Ойкен, А. Мюллер-Армак, Л. Ерхард). Еволюція англо-американського неолібералізму.

Тема 3. Аналіз консерватизму та неоконсерватизму

Сутнісні характеристики консерватизму (традиціоналізм, право та порядок, органіцизм, ієрархія і влада, власність). Принципи та політичні цілі консерватизму. Консерватизм у поглядах мислителів першої половини ХХ ст. Зміст та умови виникнення неоконсерватизму. Соціальна база неоконсервативної доктрини. Типи неоконсерватизму та їх характерні особливості. Основні принципи та проблеми політичних цінностей у неоконсервативній ідеології. Політичні ідеї представників консерватизму та неоконсерватизму другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. Етапи розвитку ідей консерватизму в Україні.

Тема 4. Аналіз соціал-демократії. Комуністична доктрина та її еволюція

Суть соціал-демократії як ідеології. Етапи розвитку соціал-демократії. Характерні риси соціал-демократичної доктрини. Предтечі сучасної соціал-демократії. Фундаментальні положення

соціал-демократичної концепції соціалізму. Розвиток політичної доктрини соціал-демократії в першій половині ХХ ст. На основі ґрунтовних смислових узагальнень аналізувати відмінності між соціал-демократією і комунізмом. Еволюція програмних засад соціал-демократії після Другої світової війни. Скандинавська модель соціалізму. Маніфест постсоціал-демократії. Поняття комунізму та його перші ідеологи. Етапи розвитку ідеології комунізму протягом ХХ ст. Основні цінності комуністичної ідеології. Розвиток міжнародного комунізму. Причини появи єврокомунізму. Маоїзм. «Абсолютний інтернаціоналізм» Е. Че Гевари та Ф. Кастро. Особливості комуністичної ідеології в КНДР.

Тема 5. Націоналізм. Порівняльний аналіз політичних ідей італійського фашизму та німецького націонал-соціалізму

Етапи розвитку націоналізму протягом ХХ ст. Спільні ідеї націоналізмів (народ/нація, самовизначення, національна ідентичність). Головні шляхи творення національної держави. Плюралізм націоналізмів у першій половині ХХ ст. Протиріччя націоналізму і лібералізму. Типологізація націоналізму Дж. Келласа. Історична еволюція та сучасні теоретичні школи націоналізму кінця ХХ – початку ХХІ ст. Наукові підходи оцінки націоналізму. Політичні ідеї націоналізму (сіонізм, афроамериканський, індійський та антиколоніальний націоналізм). Націоналізми етнічних груп. Чинники, які спричинилися до виникнення фашизму. Спільні та особливі характеристики фашизму та націонал-соціалізму. Суттєві відмінності фашизму та націонал-соціалізму. Порівняльний аналіз політичних доктрин італійського фашизму та німецького націонал-соціалізму.

Модуль 2. Аналіз різновидів суспільно-політичних доктрин ХХ – ХХІ ст.

Тема 6. Неоанархізм. Аналіз конфесійних суспільно-політичних доктрин

Неоанархізм як політична ідеологічна течія. Витоки неоанархізму. Основні напрямки анархізму та їх представники. Основні ідеї та принципи українського анархізму. Політичні ідеї представників неоанархізму. Постанархізм та практика новітнього анархізму у сучасному світі. Значення неоанархістського підходу до аналізу політики для подальшого розвитку політичної науки. Застосовуючи загальногуманітарні та філософські знання аналізувати конфесійні доктрини. Суспільно-політична доктрина Римо-католицької церкви. Суспільно-політична доктрина ісламізму та буддизму. Причини ісламського фундаменталізму.

Тема 7. Аналіз політичних доктрин популізму та екологізму

Характеристика доктрини популізму. Принципи популізму. Аналіз суспільно-політичних процесів розвитку популізму на регіональному та глобальному рівні. Аграрний (фермерський) популізм. Економічний популізм в країнах Латинської Америки. Засади популізму в сучасних європейських країнах. Чинників, які стали своєрідним подразником відродження популізму в демократичних країнах. Світоглядні засади та концептуальні параметри доктрини екологізму. Предтечі сучасного екологізму. Політичні підходи представників екологізму.

Тема 8. Порівняльний аналіз глобалізму, антиглобалізму та альтерглобалізму

Глобалізм як політична доктрина. Використання соціогуманітарних технологій для аналізу етапів формування основних концепцій глобалізму. Класична школа глобалізму та школа гіперглобалістів (революційних глобалістів). Політичні ідеї трансформістів (еволюційних глобалістів) та представників скептичного підходу до глобалізації. Теоретичні аспекти, організаційні основи та практична діяльність антиглобалістських і альтерглобалістських рухів. Політичні ідеї представників антиглобалізму й альтерглобалізму.

Тема 9. Аналіз фемінізму та футурологічних теорій

Сутність фемінізму. Тлумачення фемінізму. Зародження та формування фемінізму. Фемінізм «першої», «другої» та «третьої хвилі». Напрями фемінізму (ліберальний, соціалістичний, марксистський, радикальний, культурний та сепаратистський фемінізм). Психологічні підходи до проблеми нерівності статей. Політичні ідеї представників футурологічних (прогностичних) теорій.

Тема 10. Утилітаризм, реалізм, лібертаризм, комунітаризм та солідаризм. Аналіз політичних ідей представників геополітичних стратегій

Сутнісні характеристики доктрини утилітаризму. Особливості новітнього періоду розвитку етичних і політичних ідей мислителів утилітаризму. Проблемні «місця» утилітаризму. Значення утилітаристського підходу до аналізу політики для подальшого розвитку політичної науки.

Характеристика та розвиток політичного реалізму. Неореалізм та його критика. П'ять аксіом теорії агресивного реалізму. Сутнісні характеристики лібертаризму. Комунітаризм як політична ідеологічна течія. Політичні ідеї представників солідаризму. Сучасне розуміння солідарності та її значення для розвитку демократії в посттоталітарних суспільствах. Геополітика як самостійна наука у дослідженні та стратегуванні світоустрою. Застосовуючи загальногуманітарні та філософські знання аналізувати зміну геополітичної ситуації згідно законам геополітики. Еволюція західної геополітики (середина XX ст. – XXI ст.).

Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність ідеології	2
2	Аналіз лібералізму та неолібералізму	3
3	Аналіз консерватизму та неоконсерватизму	3
4	Аналіз соціал-демократії. Комуністична доктрина та її еволюція	3
5	Націоналізм. Порівняльний аналіз політичних ідей італійського фашизму та німецького націонал-соціалізму	3
6	Неоанархізм. Аналіз конфесійних суспільно-політичних доктрин	3
7	Аналіз політичних доктрин популізму та екологізму	2
8	Порівняльний аналіз глобалізму, антиглобалізму та альтерглобалізму	3
9	Аналіз фемінізму та футурологічних теорій	2
10	Утилітаризм, реалізм, лібертаризм, комунітаризм та солідаризм. Аналіз політичних ідей представників геополітичних стратегій	4
Разом		28

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність ідеології	2
2	Аналіз лібералізму та неолібералізму	2
3	Аналіз консерватизму та неоконсерватизму	2
4	Аналіз соціал-демократії. Комуністична доктрина та її еволюція	2
5	Націоналізм. Порівняльний аналіз політичних ідей італійського фашизму та німецького націонал-соціалізму	2
6	Неоанархізм. Аналіз конфесійних суспільно-політичних доктрин	2
7	Аналіз політичних доктрин популізму та екологізму	2

8	Порівняльний аналіз глобалізму, антиглобалізму та альтерглобалізму	2
9	Аналіз фемінізму та футурологічних теорій	2
10	Утилітаризм, реалізм, лібертаризм, комунітаризм та солідаризм. Аналіз політичних ідей представників геополітичних стратегій	4
Разом		22

Самостійна робота

№	Назва теми	Години
1	Сутність ідеології	5
2	Аналіз лібералізму та неолібералізму	10
3	Аналіз консерватизму та неоконсерватизму	10
4	Аналіз соціал-демократії. Комуністична доктрина та її еволюція	10
5	Націоналізм. Порівняльний аналіз політичних ідей італійського фашизму та німецького націонал-соціалізму	10
6	Неоанархізм. Аналіз конфесійних суспільно-політичних доктрин	10
7	Аналіз політичних доктрин популізму та екологізму	10
8	Порівняльний аналіз глобалізму, антиглобалізму та альтерглобалізму	10
9	Аналіз фемінізму та футурологічних теорій	10
10	Утилітаризм, реалізм, лібертаризм, комунітаризм та солідаризм. Аналіз політичних ідей представників геополітичних стратегій	15
Разом		100

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf. Система оцінювання знань з навчальної дисципліни включає поточний та семестровий контроль знань. ЗВО може набрати до 75% (75 балів) підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 25% (25 балів) підсумкової оцінки на екзамені, які сумуються в загальну оцінку за курс. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти,
--	---

	оцінювання результатів неформальної освіти та виконання самостійної роботи. Семестровий контроль проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання існують білети. Білети складаються з двох питань (1 та 2 теоретичні питання – до 12,5 балів). У 11-12,5 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 8-10 балів – відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 5-7 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-4 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше). Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. За кожне виконане завдання здобувач вищої освіти отримує певну кількість балів з урахуванням максимальної кількості балів. Здобувач вищої освіти за роботу на семінарських заняттях змістовних модулів може отримати до 7 (6) балів. Складові частини оцінки: відповідь на питання (виконання індивідуальних завдань) – до 7 (6) балів; ґрунтовні доповнення – до 6 (5) балів; запитання – до 1 балу. Загальна максимальна кількість балів за семінарські заняття – 75. Оцінюючи відповідь ЗВО, викладач керується такими критеріями, як: 6-7 (6) балів – повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4-5 бали – ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали – ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання.

Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового семестрового контролю допускаються ЗВО, які виконали всі обов'язкові види робіт та мають підсумкову оцінку від 35 балів і більше. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (35 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни. Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються директором ННІ за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	---

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Сутність ідеології. Аналіз «класичних» суспільно-політичних доктрин	0...34
1 Робота на 1-му семінарському (практичному) занятті	0...6
2 Робота на 2-му семінарському (практичному) занятті	0...7
3 Робота на 3-му семінарському (практичному) занятті	0...7
4 Робота на 4-му семінарському (практичному) занятті	0...7
5 Робота на 5-му семінарському (практичному) занятті	0...7
Змістовий модуль 2. Аналіз різновидів суспільно-політичних доктрин XX – XXI ст.	0...41
1 Робота на 1-му семінарському (практичному) занятті	0...7
2 Робота на 2-му семінарському (практичному) занятті	0...7
3 Робота на 3-му семінарському (практичному) занятті	0...7
4 Робота на 4-му семінарському (практичному) занятті	0...7
5 Робота на 5-му семінарському (практичному) занятті	0...7
6 Робота на 6-му семінарському (практичному) занятті	0...6
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...75

Семестровий контроль (екзамен)	0...25
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення. Для проведення лекційних та семінарських (практичних) занять можуть використовуватися мультимедійний проектор, ноутбук, система відеоконференцзв'язку Microsoft Teams (для дистанційного або змішаного навчання), навчальна платформа Moodle.

10. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (35), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді спілкування по питанням.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення семінарських/практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та семінарських (практичних) занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів.

Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

11. Рекомендована література.

1. Варенко В.М. Основи аналітики. К.: Ліра-К, 2022. 248 с.
2. Довбенко Т.В., Колєватов О.О., Крук О.І. Аналіз впливу соціокультурної ідеології на мобілізацію політичних партій та еліт в умовах війни. *Національні інтереси України*. 2025. № 5 (10). С. 1326–1337.
3. Єрмоленко В. Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі XIX–XX століть. Київ : Дух і літера, 2022. 480 с.
4. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів: «Новий Світ–2000», 2020. Т.1.: Від зародження до початку XX ст. 404 с.
5. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів: «Новий Світ–2000», 2020. Т.2. XX – початок XXI ст. 598 с.
6. Колєватов О.О., Крук О.І., Мандрагеля В.А. Аналіз суспільно-політичної думки про вплив політичних доктрин, партій та еліти на виборчий процес. *Актуальні проблеми політики*. 2025. № 76. С. 117-125.
7. Колєватов, О., Мандрагеля, В., & Крук, О. (2025). Аналіз впливу ідеологічних трансформацій на соціокультурну динаміку українського суспільства. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*, 1 (77), С. 78-86.
8. Людвіг фон Мізес Лібералізм. Київ : Велл Букс, 2024. 303 с.
9. В.А., Колєватов, О.О., & Крук, О.І. (2025). Аналіз впливу глобальних політичних доктрин на формування сучасної української ідентичності. *Український політико-правовий дискурс*, (9).
10. Манен Б. Принципи представницького правління. Київ : Дух і літера, 2020. 411 с.
11. Морарь М.В. Ідеологія в діяльності політичних партій: теорія та практика. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/16/6.pdf>
12. Основи громадянського суспільства та політичних знань: навч. посіб. / за заг. ред. В. І. Бортнікова. 2-ге вид., випр. та допов. Суми : Університетська книга, 2023. 646 с.
13. Петренко І.І. Аналіз публічної політики. Навч. посібник. Київ : Норма права, 2023. 332 с.

14. Скрутон Роджер Консерватизм. Запрошення до великої традиції / пер. з англ. Катерина Диса. Київ : Наш Формат, 2022. 176 с.

15. Специфіка розвитку сучасного соціально-гуманітарного середовища: кол. моногр. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2021. 124 с.

16. Шакун, Н.В., Ян, Ц., & Колєватов, О.О. (2025). Сучасні філософські течії та їхній внесок у державницькі процеси. Вісник гуманітарних наук, (5).

17. Шевчук Д. Сучасна політична філософія: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. 348 с. URL: https://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/Shevchuk_posibnyk.pdf

18. Roni Kay M. O'Dell, Sasha Breger Bush Global Politics: A Toolkit for learners. Publisher: Lexington Books, 2023. 294 p.

19. Shakun, N., Kolievatov, O., Olkhovyk, M., Goletc, V., & Shcherbyna, N. (2024). Postcolonial perspectives in the 21st Century: a critical analysis of modern theories and methodologies. *Amazonia Investiga*, 13 (78), P. 194-208.

Інформаційні ресурси.

1. Бібліотека Верховної Ради України. URL: <http://www.lib.rada.gov.ua>
2. Електронний архів НУ «Чернігівська політехніка» (IRChNUT). URL: http://library2.stu.cn.ua/resursi_biblioteki/elektronnij_arhiv_chntu/
3. Інститут аналізу політики та стратегій. URL: <http://IPAS.org.ua>
4. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>
5. Мережа аналітичних центрів України. URL: <http://intellect.org.ua>
6. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/>
7. Науковий журнал «Політикус». URL: <http://politicus.od.ua>
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://elib.nplu.org/>
10. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua>
11. Сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
12. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка». Курс «Аналітика суспільно-політичних доктрин». URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=8657>
13. Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
14. Український незалежний центр політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
15. Український центр економічних і політичних досліджень ім. А. Разумкова. URL: <http://www.uceps.com.ua/>